

Saksframlegg**Høyring - reiselivsorganiseringa i Telemark - 2016**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret		

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret**Dokument i saka:****Vedlegg i saka:**

Høyringsdokument om reiselivsorganiseringa

Bakgrunn for saka:

Det er laga eit høyringsdokument med framlegg til ny reiselivsorganisering i Telemark, høyringsfrist 1. mars. Sidan kommunestyremøtet for februar blei avlyst, fekk vi utsetjing med å handsame høyringsuttala til kommunestyremøtet 31. mars. Utkast til høyringsuttale har tidlegare vore lagt fram for formannskapet til drøfting. Det er eit mål for arbeidsgruppa for ny organisering å få politiske vedtak i alle kommunane og Telemark fylkeskommune innan juli 2016.

Regjeringa la i 2012 fram reiselivsstrategien "Destinasjon Norge", der eit av måla var strukturendringar i reiselivsorganiseringa i Noreg. Telemark Fylkeskommune og reiselivet i Telemark har arbeidd med dette basera på fylkeskommunen sitt handlingsprogram:

- Betre organisering av forholdet mellom produktutvikling og marknadsføring
- Skape eit synleg vertskap for Telemark som besøksmål
- Avklare rollefordelinga mellom utviklingsaktørane

Etter at det ei tid var fare for at Telemark kunne bli dela i to – kystregion og fjellregion – og bli ein liten og splitta del av seks store regionar på landsbasis, har Telemark svara med å halde Telemark samla som ein region, med eitt selskap: Visit Telemark.

Høyringsdokumentet legg fram to ulike modellar for framtidig organisering og finansiering av reiselivet i Telemark, gjennom Visit Telemark.

1. "All in"-modellen. Avvikle dei lokale destinasjonsselskaps og legge dei lokale tenestene inn som destinasjonsservice i Visit Telemark. Ressursane blir overført, og lokale områdeansvarlege sikrar lokal forankring.
2. Samarbeidsmodellen. Oppretthalde ei eiga juridisk eining lokalt/regionalt, men med gjensidig forpliktande avtale mellom Visit Telemark og den lokale eininga om kjøp av tenester, fordeling av oppgåver og finansiering av desse.

Høyringsnotatet synleggjer fordelar og ulemper med omorganiseringa.

I modell 2, som er einaste alternativ for Fyresdal, er det lagt til grunn ei grunnfinansiering frå kommunane etter ein fordelingsmodell som tar omsyn til folketal, talet på hytter og næringsomsetjing innan reiselivet i kommunen. Grunnfinansieringa skal sikre at Visit Telemark skal vere eit reiselivsselskap for heile fylket og drive med produkt- og kompetanseutvikling, koordinering, og marknadsføring spesielt retta mot marknaden utanfor fylket. Å styrke merkevarenamnet Telemark er ein viktig del av dette arbeidet.

Kommunane og medlemsbedriftene må kjøpe inn tilleggstenester som til dømes marknadsføring av lokale produkt/bedrifter/attraksjonar, booking-tenester og særlege satsingsområder som sykling, vandring, fiske, arrangement, osv. Lokal forankring skal etter framlegget sikrast gjennom lokale marknadsråd.

Fyresdal kommune er liten innan reiselivet, utan "reiselivsfyrtårn" som skisenter, opplevingspark, kanal, kulturattraksjon, turisthotell o.l., utan store høgstandard hytteområde, og ligg heller ikkje inntil ein av dei store gjennomfartsvegane. Kommunen har gjennomgåande hytter med låg standard og mindre reiselivsaktørar som tilby overnatting – gjerne med tilleggstenester som opplevingar gjennom vandring, fiske og kultur.

Det overordna reiselivsarbeidet i Fyresdal har dei siste åra lege til kommune-administrasjonen ved konsulent i 40 % stilling og næringsjef. Konsulentstillinga blei inndrege då Ragnhild Berge slutta ved årsskiftet. Delar av oppgåvene hennar er lagt til Fellestenester, og nokre av dei vil få lågare prioritet. Turistinformasjonen blir drive av Sporten Fyresdal i tre sommarmånader, på oppdrag frå kommunen.

Fyresdal kommune har desse direkteutgiftene knytt til reiselivsaktiviteter:

Årlege kostnader:	
Drift av lokal turistinformasjon:	kr. 65 000,-
Årleg bidrag til Visit Telemark (2015)	kr. 37 000,-
- Telemarkskatalogen på norsk/tyisk/engelsk - Telemarkguiden med faktainfo, severdigheiter, aktivitetar, m.m. - Synlegheit på www.visittelemark.no/de/.com - Brosjyredistribusjon innland/utland - Felles marknadsføring ved annonser og på nett	
Fellesannonsering for sykling/vandring o.l. gjennom Innovasjon Norge, Vandre Telemark	kr. 5 – 10 000,-
Andre annonser/brosjyrar - vandring	kr. 5 – 13 000,-
Vest-Telemark-brosjyra	kr. 25 000,-
Sum:	kr. 137-150 000,-

I perioden 2013 – 2015 har kommunen i tillegg gitt ei årleg løyving på kr. 56 250 til Vest-Telemarkprosjektet Vandre Telemark.

Tidlegare betalte kommunen årleg kr. 56 100,- til Telemark interkommunale næringsfond (TIN), som fordela midlar mellom anna til Visit Telemark og Telemarkskanalen. Fyresdal kommune har dei siste to åra stått utanfor TIN.

I grunnfinansieringsmodellen er det lagt til grunn eit finansieringsbidrag på kr. 69 768,- frå Fyresdal kommune. Dette er basera på: 1 293 fritidsbustader (kr. 64 450,-), 1 292 innbyggjarar (kr. 129,-) og kr. 4 989 000,- i næringsomsetjing (kr. 4 989,-).

Til samanlikning:

Kragerø	kr. 377 885,-	Vinje	kr. 400 053,-
Seljord	kr. 141 017,-	Tokke	kr. 85 008,-
Kviteseid	kr. 106 279,-	Nissedal	kr. 119 197,-

Vurdering:

Spørsmålet/saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 - 2019/måla i budsjettet for 2016:

- *Gjennom handlekraft, fleksibilitet og utradisjonelle løysingar, skal Fyresdal vere ein framifrå stad å bu og virke.*
- *Handlekraft og kreativitet skal prege næringsarbeidet i Fyresdal slik at nåverande og nye bedrifter får lyst og mot til å satse.*

Den nye organiseringsmodellen og finansieringsmodellen vil styrke marknadsapparatet, gi større kapasitet og betre kompetanse i Telemark. Samla sett vil dette vere positivt for Telemark, men med noko usikker og ulik effekt lokalt for oss.

Grunnfinansieringa vil kome i tillegg til dei årlege kostnadene vi har nå. Det er truleg at den ville ha erstatta den årlege betalinga kommunen tidlegare hadde til TIN. Kva slag rolle TIN skal ha for framtidig finansiering av Visit Telemark er framleis uklart. Det blir frå Telemark fylkeskommunen og styret i TIN arbeidd med å få avklaring, og dette bør vere gjort innan saka kjem til endeleg handsaming i kommunestyret – truleg i junimøtet.

Den nye modellen vil ikkje erstatte den lokale turistinformatjonen, og det er førebels heller ikkje ynskje om å avvike denne ordninga. Den fungerer godt.

Grunnfinansieringa må sjåast på som eit bidrag i spleiselaget for å effektivisere og styrke reiselivssatsinga i Telemark, og profilere Telemarksnamnet, slik at vi samla får ein større del av både den norske turismen og dei som kjem frå andre land. Dette vil kunne styrke økonomien i både overnattings- og serveringsbedrifter i kommunen, og gi positive bidrag til andre næringar, spesielt handelsbedrifter. I tillegg er denne modellen eit mykje betre alternativ for Telemark enn det som låg som framlegg i regjeringa sin reiselivstrategi.

Fyresdal kommune ser i utgangspunktet positivt på den nye modellen, som i sterk grad tar omsyn til den store ulikskapen det er mellom kommunane innan reiselivsnæringa (Vinje har 32,8 gonger større årleg reiselivsomsetning enn Fyresdal). Dei to modellane synes likevel ikkje å vere godt nok tilpassa den lokale modellen Fyresdal har. Dette må avklarast nærare.

I tillegg er det ikkje tatt omsyn til om ein kommune har overvekt på lågstandardhytter eller høgstandardhytter. For Fyresdal sin del er det svært få av dei 1 292 hyttene som har høg standard, og dermed ikkje så godt tilrettelagt for bruk i lengre periodar (sekundærbustad). Eigarar av lågstandardhytter legg difor att mindre i kjøp av varer og tenester i kommunen enn eigarar av høgstandardhytter. I Fyresdal er har vi bare 17 høgstandardhytter pr. i dag. Det utgjør bare ca. 1,3 % av totalen, medan ein samanliknbar kommune i folketal, som Nissedal, har fleire store hytteområde med høg standard.

For Fyresdal og Vest-Telemark er det viktig at Visit Telemark får ein eigen områdeansvarleg stillingsressurs med dagleg virke lokalt. Ein slik stillingsressurs har vore ynskt i mange år, og vi ser dette som viktigare enn eit regionalt eller lokalt marknadsråd.

Det ser ut til at reiselivsproduktet Vandre Telemark ikkje er blitt eit integrert produkt i Visit Telemark. Dette har vore eit viktig og vellukka prosjekt i Vest-Telemark, med stor overføringsverdi til andre regionar. Det hadde vore ynskjeleg at ei vidareutvikling av dette konseptet blei ein del av basisaktiviteten til Visit Telemark.

Konklusjon:

Fyresdal kommune vil gje fylgjande uttale til høyringsdokumentet:

1. Fyresdal kommune ser store svakheiter ved dagens organisering av reiselivet i Telemark, og meiner det er behov for opprydding i fylkeskommunale, regionale og interkommunale selskap og tenester. Det er viktig å skape ei klarare og ryddigare finansiering av Visit Telemark. Den nye modellen er eit godt utgangspunkt for dette, men det må kome klart fram kva slag rolle TIN skal ha i den framtidige finansieringa.
2. Fyresdal kommune meiner det med ny finansieringsmodell er heilt avgjerande at denne skal sikre utvikling, og samla sett styrke reiselivsnæringa i Telemark.
3. Fyresdal kommune ynskjer at det i staden for eit regionalt marknadsråd skal vere ein lokal stillingsressurs i Vest-Telemark, med reiselivsoppgåver og støttefunksjonar for både kommunane og reiselivsverksemdene i regionen.
4. Det er ynskjeleg at Vandre Telemark blir ein av basisaktivitetane i Visit Telemark.
5. Det er ynskjeleg å få ei nærare klargjering av korleis Fyresdal sin enkle organisering av lokal reiselivsstøtte passar inn i modell 2, samarbeidsmodellen, og om nokre av dei kommunale tenestene kan overførast til Visit Telemark som ein del av grunnpakka.
6. Det er ynskjeleg at det i utrekningsmodellen blir tatt meir omsyn til at det for einskilte kommunar er svært få høgstandardhytter, medan andre kommunar med nær same folketal har svært mange, og at desse eignar seg betre for opphald over lengre periodar (sekundærbustad).

Innstilling frå rådmannen:

Fyresdal kommune vil gje fylgjande uttale til høyringsdokumentet om ny organisering av reiselivet i Telemark:

1. Fyresdal kommune ser store svakheiter ved dagens organisering av reiselivet i Telemark, og meiner det er behov for opprydding i fylkeskommunale, regionale og interkommunale selskap og tenester. Det er viktig å skape ei klarare og ryddigare finansiering av Visit Telemark. Den nye modellen er eit godt utgangspunkt for dette, men det må kome klart fram kva slag rolle TIN skal ha i den framtidige finansieringa.
2. Fyresdal kommune meiner det med ny finansieringsmodell er heilt avgjerande at denne skal sikre utvikling, og samla sett styrke reiselivsnæringa i Telemark.
3. Fyresdal kommune ynskjer at det i staden for eit regionalt marknadsråd skal vere ein lokal stillingsressurs i Vest-Telemark, med reiselivsoppgåver og støttefunksjonar for både kommunane og reiselivsverksemdene i regionen.
4. Det er ynskjeleg at Vandre Telemark blir ein av basisaktivitetane i Visit Telemark.
5. Det er ynskjeleg å få ei nærare klargjering av korleis Fyresdal sin enkle organisering av lokal reiselivsstøtte passar inn i modell 2, samarbeidsmodellen, og om nokre av dei kommunale tenestene kan overførast til Visit Telemark som ein del av grunnpakka.
6. Det er ynskjeleg at det i utrekningsmodellen blir tatt meir omsyn til at det for einskilte kommunar er svært få høgstandardhytter, medan andre kommunar med nær same folketal har svært mange, og at desse eignar seg betre for opphald over lengre periodar (sekundærbustad).

Ketil O. Kiland	
rådmann	Edvard Nesland
	næringssjef